

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, plăza mare nr. 30.
Scrisori nefructuoase nu se pre-
mocă. — Manuscrise nu se
retinute.

INSENATE
se primește la Administrație în
Brașov și la următoarele
REPOURSURI ANUNȚUȚI:
la Viena: la N. Duke Nach-
Nux Augenfeld & Emeric Lesser,
Heinrich Schalek, A. Oppelik.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PRETUL INSERTIUNILOR:
o serie garmonică pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tar-
fa și invocă. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

Nr. 11.

Brașov, Joi 16 (29) Ianuarie.

1903.

Încă odată, ce vrea Apponyi?

Noul diar cotidian maghiar, ce apare de la începutul anului curent în Brașov, „Brassói Hirlap“ se ocupă în numărul său de eri cun articol al făiei noastre, relativ la dorințele și pretensiunile naționale, ce le are contele Apponyi față cu armata comună.

Diarul maghiar, de care vorbim, pare a fi fost înființat aici la dorință și la inspirația contelui Apponyi, cu scop de a propaga teoriele patriotice ale acestuia între Sași *primo loco*, apoi între Români. Pentru a putea răsbi mai ușor cu ideile sale, susținătorii și conducătorii acestei foi maghiare și au propus de a se folosi de un limbagiu și în general de-o atitudine mai urbană. Până acum „Br. Hirl.“ a rămas credincios tactică, ce și-a ales, de unde vine, că și în răspunsul ce lădă adi diarului nostru, păstrează un ton ciuincios, evitând de a urma obiceiului dominant în presa maghiară și de a îndrepta a priori Dumnedeu scie ce susțină și acuzaționi contra noastră.

Din cauza acestei ne și grăbim a replica la observările, ce le face „Brassói Hirlap“ asupra articolului nostru amintit, pentru a lămuri puțin causele marii divergențe de părere dintre noi în ce privește cetea limbei în armată.

Scim înainte, că nu ne vom înțelege, fiindcă în acesta cestiune una doresce Apponyi ca reprezentant al nisuințelor de contopire și al ideei statului național maghiar și alta doar nim noii, ca un barbăt nisunim pentru validitatea principiului egalei îndepărtări naționale.

Inainte de a observa ceva la afirmările diarului maghiar brașoven, trebuie să constatăm, că n'a înțeles, ori s-arătă numai a nu fi înțeles ce am susținut noi în fond și în ce constă divergența de opinie și de convingere, căreia i-am dat expres-

siune atunci, când am combătut ca pericolose pentru unitatea și disciplina armatei pretensiunile șoviniste ale contelui Apponyi.

Totă argumentația sa și-o basizează „Brassói Hirlap“ pe o premisă falsă. Nu a susținut niciodată diarul nostru, că „n'ar afla cu calea în regimenterile ungare să fie oficeri maghiari“, cum dice numita făcie. Sustine însă Apponyi în faimoasele puncte ale pretensiunilor sale, — în deplină contradicție cu tradiția și practica observată până adîn în sinul armatei comune — că nu e bine și cu calea să existe și mai departe regimenterile ungare cu limba regimentului română, sérbescă ori germană, ci să se ia totă măsură ca limba regimentului să fie, pe cât numai este cu putință, la totă regimenterile din Ungaria cea maghiară.

Ce însemnă acesta alta decă nu maghiarisare forțată prin mediul armatei comune? Ora nu este maghiarisare forțată când Apponyi cere și aşteptă dela administrația centrală de răsboiu, ca la împărțirea cercurilor de întregire să evite cât numai se poate înființarea de regimenteri compuse exclusiv său în preponderanță de soldați de naționalitate mână, germană sau slavă?

Ba Apponyi merge până a cere ca printre un ordin al Majestății Sale contingentele de recruti să fie discolate la diferențele regimenteri astfel, ca în mod artificial să se pote forme cât mai multe regimenteri maghiare. Cam cum să întemplat la organizarea și împărțirea cercurilor electorale pentru a face posibilă domnia absolută a minorității asupra majorității!

A pretinde să nu fie oficeri maghiari în regimenterile din Ungaria ar fi o absurditate. Nu este însă niciodată absurd a combate pretensiunea nejustă a lui Apponyi, că dintr-o cetățenie acestui stat să nu pote fi în aceste regimenteri oficeri

decât numai aceia, cari sciu unguresc.

Când odată limba oficială a armatei e cea germană ce scop ar putea avea silă de a sci unguresc, decă nu maghiarisarea forțată care n'ar putea fi permisă niciodată, când dispozițiile legii naționalităților nu i-sar opune?

In ce privește principiul de paritate, ce ar fi stabilit în legea dualistă și consecuțele lui pentru Ungaria relativ la armată, vom replica în alt număr.

In dieta ungară se urmăreză desbaterea asupra proiectului privitor la contingentul de recruti. In ședința de eri au vorbit numai doi oratori: *Solyomosy* guvernamental, și *Holló L.* ugromist. Acesta a ținut un lung discurs obstrucționist, vrând să arate că de mult „naționa“ e agitată prin aceste proiecte, pe cari guvernul le-a adus în cameră contra voinei și intereselor ei. El prezintă un proiect de rezoluție prin care cere, ca în regimenterile din Ungaria să fie exclusiv ofișeri unguri, crescute și instruite în școale militare maghiare. Limba de instrucție și comandă să fie limba maghiară. Numai steg maghiar și embleme maghiare să fie în armata din Ungaria. Soldații să depună activ de 2 ani.

Stégul comun. „Magyarország“ spune, ca Majestatea Sa și-ar fi dat învoieea, că stégul ce se va întrebui în viitor în armata comună, să fie compus astfel:

Prăjina stégului pote colorile casei de Habsburg. Pe o parte a stégului însuși se grupăză emblemele Austrie și ale provinciilor în jurul vulturului cu două capete, ce stă în mijloc. Pe de margini colorile negru-galben. Pe partea inversă, stégul ar fi împodobit cu chipul Vergurei Maria, ținut de doi îngeri, și cu emblema Ungariei și țărilor coronei sf. Stefan. Pe de margini stégul ar purta colorile roșu-alb-verde.

Armata și naționalitățile.

Sub titlul acesta „Brassói Hirlap“, publică în nr. de la 17 Ianuarie următorul prim-articol:

După cum se vede dintr-un articol al „Gazetei Transilvanie“ ce l reproducem mai jos la revista diarelor, acăsta pare a fi de părere, că nu e corect, ca în regimenterile ungurești să fie ofișeri maghiari, (? R. G.) fiindcă acăstea ar face imposibilă validitatea naționalităților și ar nasce încurățuri.

Părerea acăsta n'o aflăm niciodată, niciodată.

Statul ungar e autonom și unitar, având un organ comun: armata. Comuniunea, atât ea formă, cât și ca fond însemnă, că Ungaria are asupra armatei tot atâtă drept, ca și Austria. Niciodată mult, niciodată puțin. Când decă statul ungar nisuesce, ca comuniunea acăsta, la care are drept necondiționat și pe care legea o garantă națională, să se valideze în totă direcția, atunci își împlinesc una din cele mai importante datorii față cu sine însuși.

Nu vor nega noi Români, decă vor să fie obiectiv și drept, că paritatea ce este esprimată în lege, nu s'a validat până acum, său cel puțin nu în măsura după cum ar pretinde-o independență națională și desvoltarea națională și a statului român când dice, germană, după cum e stabilit și în lege. Acăstea însă niciodată nu însemnă și niciodată nu pot însemna, că națională maghiară nu arătă dreptul a realiza principiul stabilit de asemenea în lege, că ofișer nu poate fi decât acela, care înțelege și vorbește limba maghiară ca limbă oficială a statului, și că în regimenterile ungurești să servescă ofișeri maghiari.

Legea despre egala îndreptățire a naționalităților nu e niciodată în contradicție cu realizarea acestor nisunițe naționale, căci după cum dice și „Gazeta“, limba maghiară este obligatorie în oficiile de stat, armata însă, nu va nega nimănii, și ea instituțione de stat.

...Toamna fiindcă armata e instituție a statului, prin urmare instituție a statului

mösă, pe care el a refuzat cu discreție și care apoi s-a sinucis în Nizza, tinențușă la gură și cu un pumn de vată muiată în chloroform; ele însă habar n'au că baptista cu care compozitorul își șterge degetele înainte de a cânta, este brodată din părul unei principeșe.

Mihail Paz a refuzat zestră de 2 milioane a tinerei Rusoice tot așa de cu sânge rece, pe căt de cu sânge rece s'a sustras lațurilor prijejdioase ale unei princese galante din Nord. El o făcătă fără nici un merit, căci el nu iubia. Dér pe de altă parte, de căte-ori n'a cedat amorului acest bărbat plin de simțire pătimăș! Ce e drept arare-ori din vanitate, mai des, ba aproape în tot-dinea din beția simțurilor — însă din păcate — niciodată nu din iubire!

Dér totușă, totușă! Odată s'a amorsat în totă regula. Asta a fost de mult, când umbila necunoscut prin noroiul Parisului și bătea doba la „Ambigu“.

Ah! amorul acela afurisit pentru o actriță de rangul al decelea, o fată întreținută de altul!

După o sclavie de mai mulți ani rupse cătușile acestea în momentul, când începă a-i suride norocul, și primul său vals se cântă de-o potrivă în saloanele elegante și în orfeele de varietăți. Din acest moment devine „renumitul Mihail Paz“, întreprinse turnee în totă Europa și aduce acasă în fondul coferului scrisorii de amor în toate limbile, alătura cu ordine din toate țările.

Dér fiindcă în tinerețele sale a supt din țările mamei nature un lapte, ce e drept cam amar, dér întărit, el a rămas și după ce devine renomit, tot omul simplu de mai nainte, lipsit de ori-ee sumeție.

Și când își recitește vechile scrisori de amor și retrăiesc în spirit, amorurile sale, mai trecătoare și mai durabile, în cari își sătăcă simțirea, își aduce aminte înroșind și plin de durere de serile acelea de iernă, când el, un băiat musicant de la teatrul, după reprezentație alergă în strada strîmtă și postăndu-se la eșirea artiștilor, în noroi până la glesne aștepta fata, care de cele mai de multe-ori se deslipia de brațul altuia și pe care el totușă o iubă,

încât ar fi fost în stare să moră pentru dânsa.

„Numai acela e fericit, care iubesc“, și dacea acum adesea Mihail, copleșit de spleenul bonvivanților sensibili, și simția cum i-se ivesce în ochiul o lacrimă, lacrimă rară și durerosă a omenilor nervoși, cără plâng înăuntru.

* * *

In acăstă dispoziție sufletescă era Mihail Paz anul trecut, când gonit de timbul nefavorabil din băile de mare, se întorse prin luna Septembrie în Paris.

Intr-o dinile, plimbându-se fără nici un scop, pierdut în visuri, de-o dată și ajunseră nisice sunete de muzică la urechi. Abia atunci observă, că se rătăcise în apropierea fântânei Medicis din parcul Luxemburg, unde muzica militară dădea concerte pe la orele 5.

Fanfarele sgomotose i-au întrerupt visurile. Se duse la terasa vecină, unde rezinându-se de balustradă, se uită la basenul de apă, în care înnotau maiestos două lebede, la lumea ce se plimbă de-alungul alelor și la cerul de toamnă, care

ungar urmăză că realisarea pretensiunii, că ofițerii maghiari din regimetele ungurești să scie unguresc, nu se contrădice cu legea naționalităților....

Esența lucrului nicăi că mai e de discutat. Unica concluziune corectă, patriotică și legală, ce se poate trage din reforma planuită a armatei, nu poate fi, decât ca cetățenii de limbă nemaghiară ai statului să facă tot posibilul, ca tineră generație să înțeleagă și vorbesc limba maghiară, limba oficială a statului ungar. În casul acesta tinerii români, dintre cari parte însemnată sciu de altfel și adăi unguresc, pot fi ofițeri maghiari și în regimetele unguresc.... Naționalitățile nu pot avea cauza de a primi cu îngrijire reformele planuite, fiind că ele servesc spre întărirea statului ungar. Ceea-ce însă este salutar pentru întreg, nu poate fi rău și păgubitor pentru partii.

Trei Slovacă pe banca acuzațiilor.

Inaintea tribunalului din Nitra s'a început alătării 26 Ian., judecarea unui proces interesant. D-nii Dr. Rudolf Marcovici, avocat în Vágújhely, Dr. Iuliu Marcovici medic tot acolo și Ludovic Ciulici preot evang. în O-Turo, sunt învinuiri de „agitație contra naționalității“, ce ar fi comis o prinscă vorbiri ținute cu ocazia unei ultime alegeri dietale, când Dr. Rudolf Marcovici și-a pus și el candidatura în cercul Vágújhely.

Procurorul acuza pe Dr. Rudolf Marcovici pentru că — dice el — a agitat contra limbei și națiunii maghiare. „Nouă ne trebuie hărții oficiale, citațiunii și decisiunii în limba slovacă, căci altfel nu putem sci de ce trebuie să plătiți banii căstigați cu sudori crunte“ să fi spus Dr. Marcovici, „Guvernul calcă în picioare legile, asupresce pretutindeni pe Slovacă, pe când la 1867 Majestatea Sa a subscrise pactul de dă sentințe în limbă maghiară, ca Slovacul să nu scie de ce e judecat și depus.“ Acușă însă ne vom reculege, ca Slovacii să ajungă deasupra“....

Al doilea acuzațiu Dr. Iuliu Marcovici este învinuiri de același lucru, tot așa și preotul evang. Ciulici.

Acuzații sunt apărăți de avocatul slovac Stefan Fajnor din Seniț.

La interrogatoriul Dr. Rudolf Marcovici, spune că e Slovac. N'a întrebuit să spresunile incriminate. Dimpotrivă afirmă că pe baza programului național slovac, s'a mărturisit fiu credincios al patriei ungare și a accentuat independența, inviolabilitatea și indivisibilitatea Ungariei. Ungaria numai atunci poate să înfloră, decă naționalitățile sunt solidare. Legea de la 1868 dă naționalităților dreptul, ca să comunice în scris cu autoritățile în limba

purta nisice pete roșii și nori ușori. Deodată zăresc la distanță de căi va pași, sedând pe un scaun de trestie, o damă tineră, care îl privia cu atențune.

O blondină închiriatore cu teinul delicat al celor cu păr roșu, ochi castani și un nășitor din cele mai drăgușă. Cât de nășitor și cuviințiosă era acătădamă și eu cât gust era îmbrăcată! Pălăria și talia de catifea albastră, rochia din stofă englezescă cadrilată. Cătă grătie înținuta brațelor ei, cam slabă, și acoperite până în cot de mănuși suedeze, și înținuta mânei, care odișnea pe mânerul de porțelan al umbrelor!

La prima privire a lui Mihail, tinerădamă se înroși, încum rușinată, că făcă surprinsă cum se uită la densus. Dér componistul își luă deja pălăria și spuse: „Mi-se pare, Dómnă, că voi fi avut onoarea a vă face cunoștință și acum sunt așa de nedibaci și nu vă recunosc!“

Dama se făcă ca para focului și cu ochii în pămînt spuse: „Nu, Domnule, D-vos tră nu mă cunoscet.... Eu însă vă cunosc!“

(Va urma).

lor. N'a agitat nicăi contra statului, nicăi contra națiunii maghiare.

Dr. Iuliu Marcovici, spune, că el, ce e drept a însoțit pe fratele său în turneul electoral, însă n'a agitat nicăi. Declara, că e o calomnie acusația ce i-se face și anunță din nou 63 de martori pentru a dovedi, că n'a agitat, ci din contră să a mărturisit că fiu credincios al patriei. Scandalul respinge acusația, care l' atinge în onoreea lui de patriot.

Chudovszky, procuror vedea repetându-se apărăriile din procesul contra lui Valasek. Acuzații, spune el, au agitat în contra statului și a națiunii maghiare, ér când sunt chemați la lege, fără bat pieptul și se mărturisesc buni patrioți. Constată că dintr-o 120 de martori au fost ascultați 70. Nu se mai pot admite alți martori.

Al treilea acuzațiu Ciulici negă, că a agitat.

Pertractarea interesantului proces va dura câteva zile.

Maghiarii și Prusienii.

II. Punctul de gravidație prusian al națiunii austriace în Orient.

In toamna anului 1871 împăratul german și cel austriac au vră o întâlnire în Gastein. Cu această ocazie fiind de față Bismarck și Beust, au avut o convorbire. Atât împăratul german, cât și Bismarck cunoscând antecedentele, și-au exprimat dorința de a intra în contact personal cu Andrassy. Conformându-se acestei dorințe, Andrassy a mers în grabă la Salzburg, unde principalele Bismarck i-a făcut vizita. Întâlnirea aceasta era echivalentă cu pe cetățuirea chemării lui Andrassy la portofoliul esternelor. Așa cerea Bismarck. Devenind Andrassy ministru de externe, se aruncă numai decât în brațele lui Bismarck. Bismarck dorea ministrului de externe, Andrassy: „Germania garantează Austria posessiunea provinciilor sale germane, dărurile căreia sunt garantă, ca Austria să nu agiteze pentru disolvarea unității germane. Garanția aceasta nu putea consta în altceva, decât în aceea, ca Austria să-și strâmte punctul de gravidație al politicei sale — în Orient. Si decă în Orient interesele Austriei vor ajunge în coliziune cu ale Rusiei, să caute a aplana lucrurile pe cale pacifică; decă nu se poate așa, atunci să decidă sabia. Germania garantează pentru acest cas Austria mână liberă“.

Andrassy cădu în capcana lui Bismarck. El credea, că e un lucru foarte genial de a înscena o politică antirusescă în formă filorusescă. „Si decă Germania crede, că intrarea în acțiune a Austriei în Orient e garanție suficientă, că Germania ce garanție oferă, că va fi aliată sinceră a Austriei?“ întrebă cineva, care era competent să pună acătă întrebare. Răspunsul lui Andrassy fu: „Décă Germania nu se va arăta aliată credinciosă, vă dau voie să-mi spuneți, că sunt un prost.“

Astăzi se știe că acest aliat german este stăpân în Orientul cel mai învecinat.

In Viena făcă acceptată cam greu prietenia prusiană inaugurată de Bismarck-Andrassy, și nu aveau încredere în ea. In realitate Andrassy care nu era, decât o jucărie în mână lui Bismarck, se puse în opoziție cu simțul comun al Ungariei și Austriei, în opoziție cu opinia publică, despre care Talleyrand, magistrul diplomaților, susținea că posedă mai multă minte, decât Napoleon I. Cât de vesel era Andrassy, când la 30 Iunie 1873 însăși împăratul și regina Prusiei, Augusta, soția lui Wilhelm I cel Mare, a onorat cu prezența sa o serătă a lui Andrassy și la plecare spuse unguresc: „Köszönöm a gyönyörű mulatságot“ (Vă mulțumesc de splindida petrecere). — Uite! Regina Prusiei și împăratul a Germaniei învăță unguresc! — Cine ar fi credut?

Acuma, se spune, că principalele moștenitori al Prusiei, Friedrich Wilhelm învăță unguresc!

Cu Bismarck făcă apoi Andrassy politica de ocupare a Bosniei și Herțegovinei

vinei și incassă politica prusiană drept răsplătită pentru timurile de la Sadova și Sedan.

Bebel contra împăratului german.

Cunoștește conducețor socialist Bebel a ținut Joia trecută un discurs aspru contra împăratului german, „care se amestecă în luptele cotidiane, dăr căruia nu-i poti răspunde, cum i-s-ar cuveni“. Cum să se mai mire cineva, spune Bebel, că se întâmplă, ca împăratul să fie insultat?

Ceea ce spune Bülow — continuă Bebel — cum că împăratul să pronunță ca om privat și nu ca împărat, nu se poate admite. Împăratul oră unde se arată în public, se arată în calitatea sa de împărat. O excepție ar fi dacă împăratul, deghizat ca un al doilea Harun al Rašid ar veni la o adunare socialistă să țină un discurs contra socialistilor. Vorba e însă, că atunci am sci cum să-i răspundem lui Harun al Rašid. Situația în care ne aflăm noi socialistii în fața atacurilor necontenibile, este foarte fatală. Noi suntem atacați și încă cu furie, ér noi nu putem răspunde. Cine poate să se mire așa dăr, decă în cei atacați se produce un sentiment de aversiune, ba chiar ură contra persoanei împăratului?

La 2 Decembrie 1895 am fost numiți „hordă de ómeni“, nevrednič de a purta numele de Germani. După asasinarea fabricantului Schwarz din Mühlhausen, de care noi eram tot așa de puțin vinovați, ca ori care altul, să dis: „Érăsi o victimă a miscării revoluționare inițiate de socialisti!“ La 1901 s'a espălat, căsădatul datorește împăratului supunere órbă chiar decă ar da ordin să împusce pe tatăl său și pe mama sa. Aici erau vizări érăsi direct social-democrații. Si astă se continuă mai departe, nu numai contra partidului, dăr în timpul din urmă contra noastră ca reprezentării ai partidului. Munitorii germani sunt somni și se lăpăda de noi, ca de nisice ómeni periculoși, ce suntem. Partidul cel mai puternic al Germaniei este tratat astfel! Acestea sunt lucruri, cari jocă un rol important în politica imperiului german.

Deputatul Bebel vorbesce și despre aceea că principalele de corona i-a numit pe socialisti „misericibili“. Cum vine înțărul om să încarce partidul social-democrat cu asemenea expresioni? Ar putea să facă altceva, de căci să pronunțe asemenea judecăți. Prin tōte acestea social-democrații au căstigat numaiaderenți. În sfîrșit oratorul vorbesce despre tariful vamal, care va fi lozincă esențială pentru socialdemocrații la alegeri.

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Ianuarie

Protopopul Brașovului. Consistoriul archidiocesan în ședință să plenără de Luni a întărit alegerea părintelui protopop onorar Vasile Voina de protopop al tractului Brașov.

Procesele „Tribunei“. „Tribuna“ e informată, că în ziile de 5—7 Februarie se vor pertracta la juriul din Cluj acusele ridicate contra ei pentru următoarele articole: In 5 Februarie articolele: „Vor a ne sugrăuma“, „Tablou moral“ și „Tendențe și rezultate“. In 6 Februarie: „Pericolul se apropie“, „Numai morți vom da-o“ și „Săcuii“. In 7 Februarie un singur articol: „Din păcatele noastre“. Apărător este d-l avocat din Cluj, d-l Dr. Cassiu Maniu.

Fasiunile asupra datorilor intabulate pe case ori moșii. Cei ce plătesc interese pentru datorii, său rente intabulate pe casele și pămînturile lor, dobândesc un scădere al dării suplementare, adecațial aruncului după darea de casă și pămînt, decă fac în timpul prescris de lege fasiunile lor asupra acestor datorii intabulate. Fasiunile se pot face până la 31 Ianuarie st. n. 1903 pe blanchete, ce se capătă la tōte primăriile (antistăile) comunale și se pot preda în decursul órelor de oficiu provădute cu datele și cu sub-

scrierea necesară. La casă de băla său ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cineva n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împedecat să stă în drept a face o cerere de justificare, arătând cauzele, pentru cari a fost împiedecat și înaintând fasiunea datorilor sale pe imobile păsă la 15 Februarie n. c., tot la primăriile comunale și la perceptoarele orășenești. Cel ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n. c., său n'a justificat întârdere ei până la 15 Februarie st. n. 1903, pierde avantajul, ce i-l dă legea pe acest an, adecă nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pămînt.

A murit Hans Kraus. Corespondentul din București al diarielor, N. Fr. Presse „P. Loyd“, „Voss. Ztg“, „Frankf. Ztg“, „Kölische Ztg“, Hans Krauss a murit alătării subit în componorul Marmorosch-Blank din București. Krauss era originar din Stiria și corespondențele sale purtau timbrul cehului mai veritabil filosemitism.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat prin d-l Vasile Meret, preot în Bod 5 cor., de la „corul plugărilor din Bod“ întru amintirea reponsului protopresbiter Ioan Petrie; de la familia Rubin Patița din Alba-Iulia 5 cor. întru pomenirea repausului oficial reg. Dominic Rațiu din Hațeg († în 25/XII 1902 st. v.); de la d-l maior ces. și reg. George Popovici, loco 10 cor. Primășca marinimoșii donatorii cele mai căldurose mulțumite. — Direct. școalelor medii gr. or. române.

Un „Tatăl nostru“ curios. În ultima ședință a dietei prusiane, ministrul de finanțe d. de Rheinhaben, a cedit un curios „Tatăl nostru“ polonez, care a produs mare sensație. Etă-l în întregime: „Tatăl nostru, care ești în ceruri, dă-ne nouă regatul Poloniei! Scapă-ne pre noi de sclavie! Dă-ne nouă pânea de tōte zilele, dăr nu cea udată de sânge și otrăvită de răutatea inimicilor noștri! Éră-ne nouă păcatele înscrise pe săbile noștri! Nu ne lăsa să cădă în ispita de a renunța la Polonia! Scapă-ne de cel rău, care e domnia noastră inimică!“

Farmacie de vîndare. Atragen atențunea celor interesați asupra anunțului din numărul nostru de adă. Farmacia despre care e vorba acolo, se află într-o localitate românească din Transilvania, care are gară și unde se ține tērg săptămâna și 4 tērguri anuale.

Incendiu provocat din nebăgar de sămă. În comuna Rășnov au mistuit flacările o casă în „Strada Năsipului“. În cendiul a isbuinit Joi séra pe la órele 1 si pe lângă casă a căzut victimă flacărilo și proprietara casei, o sasă bătrâna, cam de altminteră cam avea darul beției. Femeia voia să atișe focul și turnă în sobă gaz. În sobă însă mai era jeratic și gazu și a luat foc, aprindând hainele femeii. Pomi pierii au alergat la locul sinistrului și a localisat focul. Femeia s'a prefăcut cenușă neremăndând de căt un picior și un bra din ea.

Câne turbat. Dilele trecute un câne turbat a mușcat în Rășnov pe băiatul Gh. Olteanu, în etate de 14 ani, apoi pe sasă și pe un sas. Pe acesta l'a mușcat tocmai de buze, dăr sasul l'a luat în brațe și propriațara casei, o sasă bătrâna, cam de altminteră cam avea darul beției. Femeia voia să atișe focul și turnă în sobă gaz. În sobă însă mai era jeratic și gazu și a luat foc, aprindând hainele femeii. Pomi pierii au alergat la locul sinistrului și a localisat focul. Femeia s'a prefăcut cenușă și nu mai regăsit. Faptul că nu a mai regăsit nici o scândură măcar din acel val e tocmai o probă, că vasul nu s'a cufundat, mai ales că o navă ca „Santha-Maa gherita“ nu putea fieri pe linia maritimă

Johann Orth trăiescă. Diarul „Volksblatt“ din Viena spune următoarele: „Cetățile pentru găsirea lui Johann Orth (archiducele Johann) au mers numai păsă la portul Iquica, unde vasul său „Sant Margherita“, a fost văzut pentru prima oară în érna anului 1890. Dăr nu se poate concluza, că a pierit, numai din faptul că nu s'a mai regăsit vasul. Faptul că nu a mai regăsit nici o scândură măcar din acel val e tocmai o probă, că vasul nu s'a cufundat, mai ales că o navă ca „Santha-Maa gherita“ nu putea fieri pe linia maritimă

australiană, aşa de frecuentată, fără a nu se găsi ceva. Totă lumea în Australia e de acăstă părere. În Chili și în America de Sud toti sunt convinși că Johann Orth s'a stabilit într'o insulă și că trăiesce acolo. — În același timp un dianitalian din Franța *Alto Adige* publică următoarea informație: „Un matelot întors din Chili la Trenta orașul său natal, certifică, că Johann Orth trăiesc în împrejurimile lui Valparaizo, cu femeia sa, unde posedă o importanță exploatare agricolă.

Statistică gheboșilor. Dilele trecute a murit la Liverpool (Anglia) un statistician original. Moștenitorii au găsit în biblioteca lui un voluminos manuscris, compus din vreo două mii de foi, unde nu se vorbesc de cât de gheboș. Originalul gentleman a întrebuit totuști mijloacele pentru a ajunge, ca observațiunile sale să fie încoronate de succes. El a descoperit că Spania e teră unde sunt cei mai mulți gheboș. A descoperit apoi, că în medie, la 1000 de indivizi e un ghebos. În total pe pămînt ar exista 1 milion de gheboș.

Mâncat de lupi? Un căpitan de hușari din Oradea-mare a eșit călare la plimbare în ziua de 27 Ianuarie. Peste puțin timp s'a întors acasă numai calul plin de sânge. Pe căpitan îl caută. Se crede că l'au mâncat lupii.

Curs pentru croitorii. În luna Martie se va deschide un curs special pentru croitorii de cără Csontos Imre, delegatul ministerului de comerț. La curs nu pot participa de căt 25 de croitori. Mulți din cei ce s'a anunțat, au fost refuzați.

Concert. Am amintit deja de multe ori despre concertul filantropic, ce se va da în sala Redutei în ziua de 5 Februarie. Această concert se va aranja de cără mușica comunală cu concursul societății filarmonice și al școliei preparatoare. Venitul va fi destinat în favorul membrilor musicii comunității pentru crearea unui fond de ajutorare în casuri de boli. Biletele se pot cumpăra începând de mâine, Joi, la librăria Zeidner. Prețurile: balcon 2.40 cor. Cercle 2 cor., fotel I 1.60 cor., fotel II 1.20 cor. Galerie 1 cor., parter loc de stat 80 b., studenți 60 b. — Programul s'a publicat deja.

Escrocheria de la ministerul de finanțe român.

Intr-unul din numerile trecute am amintit de falsificările săvîrșite cu ocazia unei tragerilor la sorti a titlurilor statului român, supuse amortisării. Dăm acum următoarele amănunte:

Intr-unul din interrogatorii luate lui Dumitrescu, acesta a povestit pe larg modul cum opera falsificarea tragerii titlurilor de rentă.

In primul timp, atunci când a început să lucreze cu Albahari, acesta venea la el cu căte o săptămână înainte de tragere, și îi comunica numerile titlurilor cumpărate. După plecarea funcționarilor se ducea în camera unde erau închise ruletele, căte două trei ore căuta rulourile cu numerile corespunzătoare. Până la data tragerii, reușea să găsească totuști rulourile, deoarece după cum se știe sunt puține titluri de rentă la 5000 lei, și apoi pecetea din nou ruleta, cu o pecete ce-și facuse.

La ziua tragerii, despecetluia ruleta și băga înăuntru cutia în care de obicei scotea rulourile, apoi când scotea cutia din ruletă, băga mâna în care avea rulourile.

Se prefăcea, că le amestecă pe cele dinăuntru și le lăsa pe ale sale.

După ce a continuat astfel cu Albahari timp de săse luni, a intrat în relație și cu Behar.

Operatiunea din acest moment a devenit foarte dificilă, deoarece ambii bancheri având multe titluri de rentă, și venea greu să caute atâtă rulouri. A trebuit deci să caute un alt mod de operatiune, care consta în aceea, că opria de la tragerii de titluri de rentă în mică valoare rulouri ale căror numere le comunica celor doi bancheri spre a le cumpăra, și în casul

când aceștia nu reușiau să le cumpere, atunci Dumitrescu falsifică rulouri.

Dumitrescu că și Behar au declarat că la începutul incorrectului funcționar lucra numai cu Albahari și numai după un timp ore-care a intrat în combinație și Behar; fără însă ca Albahari să știe, că Dumitrescu lucră cu Behar și fără ca acesta să știe ceva de Albahari.

Numai în ultimul timp cel doi bancheri au aflat, că se îmbogătesc amândoi prin aceleasi mijloce incorecte.

La ministerul de finanțe se lucră cu activitate la verificarea titlurilor de rentă de 5000 lei esită și a rulotelor în care sunt puse rulourile cu numerile acestor titluri. Acăstă verificare se face în prezența unui reprezentant a parchetului.

S-au găsit o mulțime de titluri trecute în registre ca esită și ale căror rulouri erau în rulete. S-au găsit de asemenea la unele trageri esită serii întregi de titluri de rentă posedate de Albahari și Behar.

183 mii lei.

Nu e exact că totalul câștigurilor realizate de bancherii conrupători și de cei functionari se ridică numai la suma de 120.000 lei. Totalul acesta trebuie să se ridice la mai multe sute de mii.

In adevăr, parchetul a constatat, că numai de la Disconto, a incasat Albahari cu titluri de rentă la 5000 lei esită la sorti suma de 183 mii. Trebuie să se adauge la acestea și sumele incasate de Behar, precum și cele incasate de Albahari de la Banca Națională și de la casa de depuneră, unde nu s'a controlat încă registrile, din punct de vedere material a ex-

*

Una dintre probele adunate de parchet contra lui Parisianu, sunt multele cheltuieli făcute de el în cursul ultimului an. Intrebat asupra acăstor cheltuieli, Parisianu a declarat, că nu este adevărat, că a cheltuit sume așa de mari, ci crede, că totul se datorează unei simple erori, în contul găsit de parchet în saltarul său din biroul de la ministerul de finanțe.

De la început d-l Costinescu nu a acusat pe Parisianu, că a colaborat cu Dumitrescu la falsificarea tragerii titlurilor de rentă.

Acusarea ce i-se aduce constă în faptul, că scia de acestea falsificări și pentru a tăcă, incasa banii de la Dumitrescu, banii luati de la Albahari. Același rol îl împuță lui Parisianu și instrucția.

De unde la început se credea, că Albahari și Behar erau tovarăși și că Parisianu și Dumitrescu lucrau de-o dată cu amândoi, instrucția a dovedit definitiv că Parisianu nu seia decât de afacerile lui Dumitrescu cu Albahari pe când de existența lui Behar, nu scia. Cu Behar lucra numai Dumitrescu, și sumele câștigate de ei le împărteau și numai ei doi.

Se dice, că d-l Emil Costinescu ministrul de finanțe posedea o foarte importantă fotografie reprezentând pe Parisianu, Albahari și Dumitrescu. Această fotografie este luată în ultimul timp, când d-l Costinescu, aflând neregulile ce se petrec în ministerul său, spiona pe cei doi funcționari și reușind să-i surprindă împreună cu Albahari, i-a fotografiat.

*

Al. Parisianu a fost adus Vineri la cabinetul d-lui judecător Săbăreanu. Pe când era în sală, sub paza unei sentinete, un amic intim al său a reușit să-l întrebe:

— Alexandre, spune-mi drept, te simți vinovat cu ceva în acăstă afacere?

— Pe consciință îți spun — a răspuns Parisianu — nu mă simt vinovat de căt pentru faptul, că am împrumutat banii de la Dumitrescu, în colo pot să-ți jur, că nu scia nimic și nici nu sciam pe când eram la datoria publică de faptele lui Dumitrescu, căci imediat l'ăși fi denunțat.

Din Valea Agrișului.

— Ian. 1903.

— Fine. —

De despărțeminentul „Huedin-Hida“ se țin numai jumătate din celea 17 comune ale districtului Almașului, și încă din celea mai mică, — ér celealte, cără sunt taria districtului, cad sub pôla Meseșului și în despărțeminentul „Selagean-Chioran“ al „Asociației“. Acest district e împărțit astfel între două despărțeminte, ceea-ce face ca el numai cu greu să se poată afirma în causele culturale, ce reprezintă „Asociația“.

Bărbății sus amintiți având în vedere prea mare oboselă și îndoioale poveri, ce i's-a creat în acest mod acestui district, ar fi putut să nu se intereseze de adunarea din Almașiu și de cheltuiile de aranjare, și să participe numai ca ospetă. El însă astăzi, că în Almașiu sub pretext că nu se poate afla localitate etc., preotul și curatorul voiau să renunțe la adunare și să atragă atențunea comitetului despărțeminentului a o fixa în alt loc, păși la mijloc triumviratul susamint și preotul Emil Măcelariu, și nesuferind să se facă un blam ca acesta, și vrând să arate Almașului spărat de primirea adunării, că acest lucru nu e și greu — s'a pus în fruntea unui comitet constituit numai din membrii câștigați din district, și însuflând pre toți s'au făcut totuști pregătirile de primire. Meritul de a nu se fi suferit, că primirea adunării să se refuse, e al acestor persoane, cără s'au îngrijit și aduce și disertant pe un bărbat din poporul lor de sub Meseșiu, care cu disertația sa românește a stîrnit nemulțămirea preorelor asistent. Protopopul districtual și preotul Bogdanei prin vorbirile lor de primire a comitetului și ospetilor, au contribuit în mod însemnat și la înălțarea spiritului românesc al adunării. La crucea sfintă protopopul districtual a rostit și o vorbire cără popor de o rară frumuseță și efect și forte bine potrivită și pentru adunarea despărțeminentului, dăr „V.“ pote nică nu a ascultat — bagsemă că era preocupat cu laudele „pro domo sua“. De atâră factori apoi totuști a nică nu face amintire într'un raport, explică numai lipsa de bucurie, însenmă o nisună condamnabilă de a da unora prea multă atenție, ér pe alții pe nedreptul a-i desprețui.

Dér abstrăgând de la acăstă, „V.“ fără a cunoaște raporturile afirmă și aceea că o parte a membrilor ar fi absențat de la adunare numai demonstrativ și din motivul, că la constituirea comitetului aranjator s'ar fi condus omenei noștri de intoleranță religioasă. Afirmăriunea acăstă e pornită din scorură cu cără au vrut acei membri să-și acopere nepăsarea condamnabilă, dăr care tocmai pentru aceea nu a fost potrivită, căci și de cădă în adevăr puté să fie vorba de „intoleranță“, trebuia că acei membri din potrivă să se arate cu mai mult interes național și să aibă în vedere mai înainte de totuști năștunea și interesele ei, cără le puteau sprăjini și de cădă nu au putut figura pe hârtie ca membrii în comitetul aranjator.

Mai am și acea observare, că „V.“ fără a cunoaște motivele ce au impus, ca tot atunci să se săvîrșească și sfintirea unei cruci, a desaprobat și acăstă întocmire. La acăstă desaprobată încă observ, că măretul scop al „Asociației“ este înaintarea culturii poporului nostru. Când avem însă experiență regretabilă, că la adunările despărțemintelor „Asociației“, chiar de cădă asistă ceva număr neînsemnat de popor, acela încă e recrutat din loc și din căte 2—3 omeni cu mare stăruință, dăr numai din 2—3 sate învecinate cu locul adunării, și după ce nimeni nu va puté nega, că poporul nostru când e vorba de sfintiri de biserică și cruci din depărtări mai mari alergă în număr mai frumos, reiese clar că comitetul aranjator — fără a se fi spovedit lui „V.“, încă și pe acăstă cale a nisuit, pe lângă mărireala lui Dumnezeu, a aduce și din popor public ascultător, și încă nu numai din Almașiu, ci din întrăga regiune până sub Meseșiu.

In legătură cu raportul despre petrecerea din Bucium astfel deci necesar să facă în interesul adevărului constatăriile de mai sus și să-i dau d-lui „V.“ a înțelege, că de sfaturile și lectiunile sale nevrednice nu numai n'avem lipsă și le respingem, ci rămânând scandalisați de un reporter parțial și neconscientios cum a fost el, nu mai stăm de vorbă. Precum până aici, așa și în viitor, deși suntem împărțita între două despărțeminte și trăim în mijlocul unor popore sărace și amestecate în mai multe comune cu neam străin ev. reformat și pururea nisitor a pune pe-

decă în calea înaintării noastre, — și deși preot și învățători încă suntem puțini și lipsiți de altă inteligență, totuști măngăiați de ceea ce a dis și un cronicar al nostru că „si în puțini își arată Dumnezeu putere sa“, și încăldiți de sentimentele noastre calde românești, vom merge pe calea datoriei noastre cără limbă, neam și credință, fără a ne lăsa întrucătă în dragostea de a le păzi și apăra.

D.

Representanții, concerte și petreceri.

Corpul didactic de la școala fund. elem. de băieți și fetițe din Năsăud aranjază Duminecă în 1 Februarie a. c. în sala de gimnastică de la gimnasiu, petrecere cu joc pentru copii, care se va începe cu piesa teatrală „Surorile“, comedie într'un act de ** predată de 6 școlarițe a școliei noastre de fetițe și urmată de 4 declamări și eventual tablouri vii. Începutul precisă la 5 ore séra. Prețul intrării de persoană 1 cor. Pentru copii și studenți 40 bani. Venitul curat al petrecerii este destinat pentru ajutorarea copiilor săraci de la această școală; cu vestimente, cărți, recuise de seris, material pentru lucrul de mână etc. Contribuirile peste taxă și eventuale oferte marimioase se primesc cu multă înțămită și se vor publica.

Comitetul parochial gr. or. din Turda invită la petrecerea împreună cu concerte, ce se va aranja Duminecă în 8 Februarie st. n. a. c. cu concursul unor meseriași rom. din Turda și cu corul plugarilor din Agârbiciu în sala hotelului central. Începutul punct la 7 ore séra. Prețul de intrare de persoană 1 corona 20 bani, de familie 3 corone; peste 3 membri de fiecare membru 1 coronă. Venitul curat e destinat pentru edificarea unui turn nou al bisericii gr. or. din Turda. Ofertele mari mioase sunt ase adresa st. dn. tîmplar Iosif Urcan cassar. Contribuirile peste taxă se vor primi cu multă înțămită și se vor publica.

Programa: 1) Cuvânt de deschidere. 2) „Cântec de jertfă“, cor bărbătesc de **. 3) Hai mândru să te sără, cor mixt de T. Popescu. 4) Dialog. 5) a) „Tot tî-am dis mândru mă due“, cor bărbătesc de I. Mateiu. b) „Rătaia manu se rugă“, cor bărbătesc de I. Mateiu. 7) Declamare. 8) „Lugojana“, cor mixt de I. Vidu. 9) „La o rândunică“ cor bărbătesc de I. Mateiu. 10) „Toca“ cor mixt de Măsescu. În pauză se vor juca „Călușerul“ și „Bătuta“ în costum național.

Literatură.

Clipă de repaus de Sorcovă. Un volum elegant, care poate ocupa loc pe masa oră-cărui salon. Prețul 2 corone. (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra Crădem a fi de prisos și mai recomandă în special acăstă noște apariție literară. În acest volum găsim un limbagiu frumos românesc și niste povestiri scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână nu mai pui jos, până nu ai cetea tătă. Se poate procură la Tipografia A. Mureșianu pe lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

ULTIME SCRI.

New York, 27 Ianuarie. Resculații au băut pe Castro la 40 mile de departare de Puerto-Cahello. Germanii au aruncat în aer fortul San-Carlos.

Viena, 27 Ianuarie. „Reichsrath“-ul se va ocupa mână cu prima ceteire a proiectului militar. S'au făcut totuști pregătirile, ca să se trăcă peste prima ceteire, ori căt de mult ar dura ședința.

Sosii în Brașov.

Pe ziua de 27 Ianuarie n.

Eropa: Fleischmann, Nikolic, Weiler, Durr, Berger, Wajdics, Büchler, Moskovits, Pröckl, Pariser, Viena; Bán, Schön, Klinger, Guttmann, Glück, Blau, Budapest; Scheeser, Azuga; Vass, Dietrichstein, Arad; Portner, Orăștie; Eberhardt, Sollingen.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirute este a se mai adăuga
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
comandație.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Micul mărgăritar sufletesc, cărtică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișor. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude înru onorează Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și măngăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesc scrise de Ioan Papu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesc de Ioan Papu: tomul I, III și IV cuprind cuvântări bisericesc acomodate pentru orice timp; și pentru totă sérbatorele de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text către o instructivă notiță istorică privitor la însemnatatea diferitelor sérbatore. Fiș-care tom separat costă 3 cor (plus 10 b. porto)

Predici pe toate Duminecele și sérbatorele de peste an, Vol. I. de En Efezescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărós le sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminecele de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christe. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dianu. Tipografia archidiecesană din Blaži. Cartea are 31 căle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor laborioși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvântul „Salba“ ne reamintesc societății literare cu același nume a teologilor din seminarul d-sfintățat „Sf. Barbara“ din Viena, căreia societății îi mulțumim publicarea Fabiolei și a unei părți din catehismul cel mare al lui Deharbe. Traducătorii ne oferă o lectură edificătoare în stil îngrădit, tiparul curat, hârtia bună. Prețul anului exemplu legat elevat în pânză este 4 coroane (+ 30 b. porto). Un exemplar broșat 3 coroane (+ 30 b. porto).

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferte cause demorte, de Ioan Papu. Preț. 3 cor. (plus 30 b. porto.)

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferte casuri de morte, întocmite de Ioan Papu. Contin vre-o 400 pag. Prețul 3 corone (+ 20 b. porto.)

Cartea Durerii de Emil Bougaud tradusă din originalul francez de Jacob Nicolaeșcu, editura lui Dr. E. Dianu. Timișoara 1895. O cărtică de mangăiere sufletescă, care costă legată 3 coroane (plus 10 bani porto).

Cuvântări bisericesci de Massillon trăjuse din originalul francez de Ioan Gengoropop gr.-cat. român al diecsei și Orașea-nare. — Deja la 1898 apăruse în Oradea-mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului creștin ecclastic francez. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten, și fie că este pusă la acea Duminece și lăsă sérbatore, cu a cărei evanghelie se potrivă să predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducărea se distinge prinț în limbagă ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Călindarul Plugariului.

A apărut și se poate procura de la tipografia A. Mureșianu — Brașov, „Călindarul Plugariului“. Prețul, cu porto, 25 cr. (50 bani).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, genealogia domitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor. Măsurile, tărgurile din Ardeal și Ungaria și lista avocaților români.

In partea literară vedem portretul bine reușit al repausatului episcop Mihail Pavel cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sé-l urmăř“), Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cinci într-o păstorie (poveste de Andersen), Lulăua lui moș Radu, Legenda pământu-

lui și a muncii, de Dim. Dan, „A mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățesc) de regretatul tiner poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „Dushmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea zomilor“ de A. Boldor, „Cauzele de ce sămănăturile sunt rele“ de N. H. Vechiuiescu, „Insecte stricăciose polilor și viilor“, „Ce plătesce banul și cum îl crătam noi?“

După partea economică urmăză pe mai multe pagini diferite „povești“, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adăos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Ianuarie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.15
Renta de corone ung. 4%	98.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	93.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonuri rurale ungare 4%	101.50
Bonuri rurale croate-slavone	99.—
Impr. ung. cu premii	201.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.20
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	121.20
Rente austr. 4% de corone	101.90
Losuri din 1860.	156.50
Actii de-ale Bâncii austro-ungară	15.65
Actii de-ale Bâncii ung. de credit	754.75
Actii de-ale Bâncii austriaci de credit	707.—
Napoleondorf	19.07
Mărți imperiale germane	117.15
London vista	239.87½
Paris vista	95.45
Note italiene	95.50

Nr. 870—1902.

a. f. c. sc. d.

Concurs.

Prin acesta se scrie concurs la postul de director la gimnasiul superior fundamental din Năsăud.

La acest post pot concura acei civi din Ungaria, cari:

1) au calificația de recerătă prin lege dela profesorii de școalele medii

2) posed perfect în vorbire și scriere limba maghiară și română

Cu acest post sunt impreunate următoarele beneficii:

a) plata de profesor ordinat de 2400 coroane pe an,

b) adaușe cincenaii de căte 200 coroane,

c) remunerătinea de director de 600 coroane,

d) quartir liber.

Concurenții să-și trimită suplimentele adjustate cu documentele de lipsă până în 30 Aprilie 1903 la 6 ore după amiază la comisiunea administrativă a acestor fonduri.

Din ședința comisiunelui administrativă de fondurile centrale scoalaștic și de stipendie din districtul Năsăudului ținută în Năsăud la 5 Decembrie 1902.

Președinte:

Gerasim Domide m. p., Secretar:

814,2—2 Dr. Nestor Simon m. p

Casă de vândare.

In Strada Orfanilor nr. 5, (lângă restaurantul „Impăratul românilor“) este de vândare din mâna liberă.

Informații în prăvălia de călărie de acolo. (812,3—4)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai indelungat său lunare.

Nici o concurență din Piața Brașovului.

Vinde Prima lemne de fag

mai ieftine, ca ALFRED PORR,

Strada Portii nr. 59.

COMANDE se primesc încă:

la d-l Heinrich Zitz	Str. Portii,
„ Fritz Hasenmeyer	„
„ Carol Irk	„
„ Konnert & Co.	Orfan.

4—5.(811)

O farmacie

cu „fabrica și vândare de apă de sodă“, cum și o băcănie se vinde imediat.

Informații la Administrație 1—8.(823)

Spirit denaturat

din fabrica de spirit a firmei Friedrich Czell și fiu, care are esențială putere de iluminat și e forte cu spor, se capătă cu prețul dilei în depositul de ape minereale la

Wilhelm Dresnandt, Strada Vămel Nr. 23.

Se recomandă

cu deosebire Damelor că părul din față, după brate său la locuri unde nu trebuie se fie, se poate înălța în puține minute, folosind

Tinctura pentru înălțarea părului a lui NEUSTÄDTER, mijloc absolut nestrecos.

Nesuprător plele.

1 flacon cu instrucție 2 cor. Se află numai la

EUGEN NEUSTÄDTER BRAȘOV,

8—10 Farmacia la „Schutz Engel“. Tergul grăului. (760)

Săpun SCHICHT.

MARCA:

Cerbu

seu

Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor

și prin urmare și cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vătămatore.

Se capătă pretutindeni

La cumpărare să se observe, ca pe fiecare bucătă de săpun să fie numele „Schicht“ și una din mările sus indicate.

80—40.(725),

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Buda-pesta:

- I. Trenul mixt la ora 5:20 min. dimin.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6. 2:45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8:18 min. séra.
- IV. Tr. acc. la orele 6:45 m. dimin.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de pers. la ora 3:55 m. dim.
- II. Tren mixt la ora 6:55 m. dim.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la ora 7:55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorhei la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2:18 min. p. m.
- II. Tren mixt la ora 9:23 min. p. m.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la ora 7:55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9:2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5:26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5:19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8:50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3:15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes).
- IV. Trenul mixt la ora 6:50 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Diuc-Gyimes.)